

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Secundum argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Hier. in Matth.
27.
Chrysoft. in
Matth. 27.

Quam facultatem non aliis solum, sed & sibi ipsi præciderunt. *Quanto enim amplius reservatur Christi corpus, tanta magis resurrectionis virtus ostenditur.* Verba sunt Hieronymi. Strenue sane & acute argumenta hæc adversus Judæos urget Chrysofostomus, quem si quis consulat, operæ fructum feret. Neque vero latenter monumentum Jesu crepit: magno res agitur apparatu: terra movetur: caelo descendit Angelus, & orto jam die sepulcrum reserat. Ad ea pavore ingenti consternantur custodes: nonnulli etiam rem apud Sacerdotes testificantur. En testes locupletes, & nulli exceptioni obnoxios. Nec credibile est hæc Matthæum confinxisse, nam quo tempore ea scribebat, complures supererant portentorum illorum vel oculati testes, vel auri. Quis putet præterea Apostolos, viros simplices, rudes, imperitos, meticulosos etiam, & ad satellitum adventum, vel ad ancillæ vocem paulo ante trepidantes, tantum ausos esse facinus, ut corpus Christi Jesu subriperent, & deceptis custodibus toti Synedrio os sublinerent? Quis credat tantum ipsis superfuisset otii, ut ingentem lapidem sepulcri ostio appositum amovere, & sudarium ac inftas corpori Christi unguentis delibato inhaerentes explicare & disjungere possent, dum prope erant semifomni satellites, quos vel levissimum murmur poterat excitare? Recte Sedulius:

*Anne beati
Corporis ablator, velocius esse putavit
Solvete connectum, quam devertare ligatum,
Cum mora sit furis contraria?*

Chrysoft. in
Matth. 28.

Quæ & à Chrysofostomo eleganter tractata sunt. Quis adeo insanisse censcat Apostolos, ut nullo proposito operæpretio fraudem universi hominum generi, sibi que ipsis fruere vellent, & vitam pro mendacio, cujus erant sibi conscii, & fictitia religione pacisci ac profundere? Quis fingat sibi, tot homines in periculosum adeo flagitium, cujusmodi erat raptio corporis Christi, falsamque de eo redivivo opinionein spargendam conspirasse? Ad hæc incallide prorsus excogitatum est commentum illud de custodum somno: nam quomodo sopiti homines deprehendere per somnum potuerunt corpus Jesu ab Apostolis fuisse subreptum? Qui id resciverunt, quod in scis ipsis & incautis factum est? Denique quod de redivivis sanctorum corporibus & in Urbe visis Matthæus prodidit, est ejusmodi, ut multos extitisse necesse sit portenti hujus conscios ac memores, cum scriptis mandaretur. Quapropter verisimile non est, pudori suo tam male consuluisse Matthæum, ut stolidum adeo crassumque confingeret mendacium, quod promptum fuisset unicuique refellere.

Ad stolidam majorum suorum fabulam, stolidiorem hanc adjecerunt Judæi recentiores, corpus Christi ab Apostolis furto sublatum, & in proximis locis occultum, non multo post per Pontificum excussores & emissarios fuisse repertum. Nam quid auctore referunt, quod Veterum nullus scriptis mandavit? Cur palam spectandum non proposuerunt corpus, quo conspecto rumor omnis de redivivo Christo conticisset?

Secundum
argumen-
tum.

III. Erunt fortasse, qui dicant Apostolos ad sepulcrum cuniculos egisse, suffossaque humo corpus Christi subtraxisse: qua arte facile fuerit custodes fallere. At repugnat Matthæus, cum ait finxisse Pontifices subreptum fuisse corpus Christi dormientibus custodibus: nam si per cuniculos ablatum est, etiam vigilantibus custodibus fieri id potuit, neque ad hujusmodi fabulam recurrere necesse fuit. Ex præterea fuerunt angustiae temporis, ut per eas è longinquo agi potuissent cuniculos, tantumque terræ egeri, quantum necesse fuit, haudquaquam credibile sit. Verum his omisiss, una responsione totum hoc refellitur. Aio enim vero *ὑπὸ τῶν ἁποστόλων* fuisse solum hoc, ipsumque adeo Christi sepulcrum in rupe fuisse incisum, vel potius fuisse rupem ipsam ferro excavatam: ita ut per subterraneos meatus penetrare illuc, res fuerit immensi operis & temporis. Quamvis enim discamus ex Josepho, cuniculis perfoctum fuisse aliquando Hierosolymitanum solum, puta obsidente Urbem Herode, & deinde Tito, & in seditione Manahemi, quod & multo post à Salahoddino Urbem oppugnante factum discimus ex Abulfaragio: & quamvis scriptum reliquerit Philo Senior in Hierosolymæ descriptione, & Aristæus in libro De legis Mosaicæ interpretatione, è fonte Templi derivatas fuisse & distributas aquas per subterraneos canales & occultas fistulas: quamvis denique molle ac fossile terrenum fuisse demus in aliquibus Hierosolymæ locis: at neque hujusmodi fuisse Golgothæ montis solum, aut horti cui inerat sepulcrum Christi, certissimum est, nec tantum otii aut audaciæ fuit Apostolis, ut per duram silicem tam longos agere cuniculos possent; & manifesta in suffossaque extitissent furti indicia, quæ nulla arte, vel humo ingesta, vel infaris lapidibus

Joseph. De
bell. Jud. libr.
7, cap. 15. &
libr. 2, cap. 17,
& libr. 6, cap.
30, & libr. 7,
cap. 20.
Abollar. Hist.
Orient. Dyn. 9.
Phil. apud Eu-
seb. Præp. libr.
9, cap. 37.
Arist. apud Eu-
seb. Præp. libr.
9, cap. 18.

& cæmentis celari potuissent ab Apostolis, quæque Judæorum Principes ad patefaciendam fraudem, refoffa scrobe, palam haud dubie fecissent, neque absurdam suam de custodum sopore calumniam vulgassent.

IV. Sed audiamus contradicentem Salmasium. Ait ille Domini Jesu sepulcrum, cryptam fuisse in terra excavatam, lapide stratam, & inædificatam, concameratam deluper, & foramine in medio fornice apertam, quod injecto extrinsecus lapide clauderetur. Itaque in horto, cui inerat Domini monumentum, rupem fuisse negat ullam, sed subactam humum, qualem horti esse oportuit. Quæ Brocardus Monachus, cæterique recentiores fecus narrant, tanquam falsa aut suspecta repudiat; Bellonium affirmare dicens, Templum sepulcro Christi impositum in plano situm esse, non in monte. In quibus sane turpissime se dat vir apprime cæteroque literatus. Nam primum constat Hierosolimam saxosam esse, & rupibus impositam. Testis Strabo, qui Hierosolymorum solum ait esse *πίεσηδες καὶ ὑπόπηλοι*. Testis Hieronymus, qui Hierosolimam *totius provincie deterrimam esse, & saxosis montibus asperari* docet. Willbrandus Oldenburgerensis, qui Terram sanctam adiit anno Domini millesimo ducentesimo undecimo, *Conscendimus*, inquit, *montana Hierusalem, que sunt admodum alta, lapidosa, & asperrima; & quod mirabile est, multum vini, olei, & fumenti afferentia*. Testes & peregrinatores universi, quicunque Urbem hanc lustrarunt. In his Bellonius ipse, cujus auctoritatem Salmasius præterdit. Tradit is scruposis insidere montibus Hierosolimam, quorum magna pars jam inde à vetustis temporibus hominum labore complanata & æquata, & aggesta humo contexta, frugibus ferendis idonea facta sit. Hujusmodi fuisse hortum illum Josephi Arimathæensis, cujusmodi loca vicina omnia, haud dubium est, *ὑπόλιθον* nempe, sed comportata ad aliquantam altitudinem terra, culturæ idoneum. Idcirco *λιθώδη*, & *Ἰαμαδάδη χαμῶδην*, *lapidosum & arenosum lectum*, appellat Nonnus Christi sepulcrum. Brocardi vero fidelis & diligentis scriptoris, res non fando auditas, sed sibi visas exponentis, reliquorumque omnium ipsi suffragantium auctoritatem nullo probabili argumento rejicere, quod facit Salmasius, hominis non est satis æqui, resque ex merito pensitantis. Nam quod ii de duplici crypta sepulcri Jesu referunt, id hodieque visitur, & nos ab ocularis testibus & fide dignis plerisque accepimus. Præcipua est & intima, in qua reconditum fuit Christi corpus: extima altera, & tanquam aditus ad aliam, & vestibulum. Angeli Sacellum appellat, quod illic Angelus revixisse Christum mulieribus nuntiavit. Johannes Phocas in Descriptione sacrorum locorum Palæstina, quam anno quinto & octogesimo supra centesimum & millesimum perlustravit: *το δὲ εἰς τὸσον ἡμιεπίσημον ἀνήλων τὸ θεωοποικῶν σήματος ἐστὶ διπλοῦν, & ἐν μὲν τῷ εἰρηναίῳ ὁ Ἰουδαίου τοῦ λίθου, & ἐν ἄλλῳ τῷ ἐπισημοῦ τοῦ λίθου λεγόμενον, τὸ Ἰουδαίου πατρὸς Ἰωάννου ὡς πῆχυς ἕνα, ἐν ὃν νεκρὸς καὶ ἡμιμὸς ὁ τῆς ζωῆς ἀνετίθη ἄσπις. Specus autem, quod dominico corpori sepulcri usum præbuit, duplex est: & in uno quidem jacet revolutus lapis, candido marmore circumseptus; in altera parte, versus Brearem, lapis ferro excisus, uno circiter cubito supra pavimenti solum eminet, in quo mortuus & nudus vita dator depositus est. Accuratissimam speluncæ utriusque, totiusque ædificii desuper extructi descriptionem, formis expressam edidit Bernardinus Amicus Franciscanus; ut non magis de ea re, quam de Hierosolyma ipsa dubitare liceat. Scriptor antiquus Itinerarii Hierosolymitani, quem Brocardo opponit Salmasius, unius quidem cryptæ meminit, ejus nempe in qua positum est corpus Christi, sed illuc per aliam penetrari non negat: tantum ait: *Inde quasi ad lapidem missum est crypta, ubi corpus ejus positum fuit*. De situ vero Templi sepulcro impositi, quod disputat Salmasius ex testimonio Bellonii, in plano situm esse, non in monte, quid ad rem pertineat, non intelligo: nam quod inde colligit, in rupe incisum non fuisse Christi sepulcrum, minime sequitur. Bellonius strictim se hæc causa brevitas fatetur attingisse. At Bernardinus Amicus, aliique sexcenti, unius hujusce Templi septis, sepulcrum Christi, cryptasque alias in rupe excavatas, quædam etiam loca infra Templi solum depressa, & ipsam Calvaria montem contineri referunt, & montem hunc conscendi gradibus octodecim, quorum aliquot in rupe sunt excisi. Cum Templum extrueretur, ad aream ædificii æquandam, partem aliquam Golgothæ montis cædi oportuit, ut optime notavit Petrus Vallenis; sed magna tamen ejus pars superest, Templi ejusdem ambitu comprehensa. Brocardus: *Mons calvaria, in quo Dominus crucifixus est, distat à loco sepulcri centum & octo pedibus, & est ascensus à superficie pavimenti Ecclesia, ad locum ubi crux rupi infixæ fuit, viginti octo pedum*. Scribe, *XVIIII. pedum*. Nec multo post: *Non longe ab hoc loco, ubi Christus flagris casus est, descenditur per XLVIII. gradus ad locum ubi Helena invenit crucem Domini defussam*. Anonymus ab Allatio editus, in Descriptione Hierosolymorum: *ἡ ὁ ἀεὶ πρὸς τὸ σήματος τὸ ἀγίου τῶν ἀναβαίνων**

Refellitur Salmasii sententia de Christi sepulcro. Salmas. in Solin. p. 1209, & seq.

Strab. libr. 16. Hier. in Isa. 50. Willbr. Old. Itiner. Terræ sanctæ.

Bellon. Observ. libr. 1. cap. 81.

Nonn. in Joh. 19. 41. & 20. 1.

Bern. Amic. Tractat. De ædific. Terræ sanctæ.

Petr. Vall. Tom. 1. Broc. Defec. Terræ sanctæ.